

# Uloga civilnog društva u monitoringu procesa pristupanja u oblasti zaštite životne sredine



# ASPEKTI POGLAVLJA 27

Mišljenje Evropske komisije o Srbiji 2011. Oktobar 2011- pozitivno mišljenje Evropske komisije o sticanju statusa kandidata:

*Zaštita životne sredine je oblast u kojoj će Srbija morati da uloži **najviše napora za potpuno postizanje evropskih standarda.***

Pravna stečevina u zaštiti životne sredine:

- horizontalno zakonodavstvo, vazduh, otpad, vode, zemljište, zaštita prirode, kontrola industrijskog zagađenja i upravljanje rizicima, hemikalije i GMO, buka, šumarstvo, klimatske promene
- EUR-Lex: [europa.eu.int/eur-lex/en](http://europa.eu.int/eur-lex/en)
- **Directory of Community legislation**



# Environmental Approximation Strategy

- 0,9% GDP za zaštitu životne sredine, 2011,
- dok se u EU skoro 90% otpadnih voda tretira pre ispuštanja, a skoro 100% komunalnog otpada sakuplja, u Srbiji se tretira samo 10% otpadnih voda pre ispuštanja, i sakuplja se samo 60% komunalnog otpada
- Obezbediti da Operativni i troškovi održavanja mogu da se namire iz naplate za usluge-infrastruktura
- *Until 2019 the waste strategy will require cross-subsidization from other environmental sectors to meet operation and maintenance costs.*
- Nemamo izvorne podatke! stanovništvo, demografija, prihodi... potrebna bolja statistika
- Kapacitet nadležnih ministarstava da elaboriraju ekonomske i finansijske planove je mali



# Ekonomski izazovi **aproksimacije u oblasti životne sredine**

- Na osnovu stanja infrastrukture u životnoj sredini u Srbiji i ekstrapolacije situacije u zemljama koje su nedavno postale članice EU, procenjuje se da će
- U SRBIJI ukupni troškovi za ispunjavanje svih pravnih tekovina EU u oblasti životne sredine biti oko 10,6 milijardi evra (od današnjeg dana pa do 2030. godine),
- od čega su najzahtevniji **sektor za vode** (5,6 milijardi evra), **otpad** (2,8 milijardi evra) i **sektor industrijskog zagađenja** (1,3 milijardi evra).



# Uloga civilnog društva

- *Civilno društvo*

Distribucija informacija, javne kampanje, neformalni edukativni programi, ,  
definisane potreba građana, analiza, kontrola i evaluacija učinaka određenih  
zakona, javnih politika i strategija, pružanje različitih socijalnih usluga i drugo.

## Civilno društvo iz EU perspektive

Za Evropsku uniju organizacije civilnog društva

predstavljaju značajan, nezavisni izvor informacija i saveta, dok takođe mogu imati funkciju kontrolnog mehanizma naročito u onim oblastima gde su reforme osetljive u političkom smislu.

Uloga civilnog društva se pre svega odnosi na aktivno učešće civilnog sektora u definisanju politika i strategija.



## Uloga civilnog društva

- CSO ne smeju biti pasivni posmatraci procesa
- Proces pregovaranja nije ekskluzivno pravo drzavnih institucija
- Transparentnost i nacionalni konsenzus
- CSO imaju vrednih kapaciteta- da li drzava ima jasan plan kako da ukljuci predstavnike CSO u proces da bi se ubrzali pregovori i reforme?
- SEKO mehanizam- dobre i lose strane
- Monitoring nije moguc bez doprinosa i ukljucivanja u rad radnih grupa!- pregovaracke pozicije
- Predstavnik CSO i u pregovarackom timu!*
- Poznate procedure i mehanizmi ucesca se na pocetku trebaju definisati*



# CSO MOGU UCESTVOVATI

- u oceni usklađenosti zakonodavstva (screening) prilikom otvaranja Poglavlja 27 kao dela pravne stečevine EU (EU environmental *acquis*):
  - multilateral /eksplanatorni screening
  - bilateralni screening
- Praćenje transpozicije i usklađenosti horizontalnih i sektorskih propisa s pravnom stečevinom EU
- Predlozi za ispunjavanje minimalnih preduslova ("benchmark plan") za otvaranje poglavlja:
  - jačanje administrativnih i stručnih kapaciteta
  - jačanje finansijskih kapaciteta (kroz EU i dr. projekte, dobivanje i trošenje sredstava)
  - predlozi za usklađivanje nacionalnih propisa s EU propisima
    - priprema za tehničke adaptacije - saradnja naučnika i NVO-a !



# UCIMO OD SUSEDA!

- “screening report” i opening benchmarks za HR, FEB 2007
- *”Podela odgovornosti za operative aspekte zastite zivotne sredine izmedju brojnih razlicitih ministarstava i tela na centralnom i lokalnom nivou (ukljucujuci inspeksijske aktivnosti) moze negativno uticati na efikasnu implementaciju, monitoring, stupanje na snagu i izvestavanje o ovom Poglavlju.”*
- Takodje je i poslednji closing benchmark za HR glasio:
- *”Hrvatska nastavlja podizanje kapaciteta administrativnih tela na svim nivoima, ukljucujuci inspeksijski servis, u skladu sa Akcionim planom, dalje poboljsava koordinaciju rada i pokazuje da ce sve odgovarajuce admin strukture biti uspostavljene na vreme.... .”*
- Da bi to ispunila, HR je napravila *“Plan za uspostavljanje neophodnih administrativnih kapaciteta na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou i potrebna sredstva za sprovedenje akcija”* (2008). Vecina ministarstava i specijalizovanih institucija i agencija je reorganizovana tokom 2008 i pocetkom 2009 kako bi se ojacali administrativni kapaciteti.





# Ucimo od suseda, povecanje admin kapaciteta

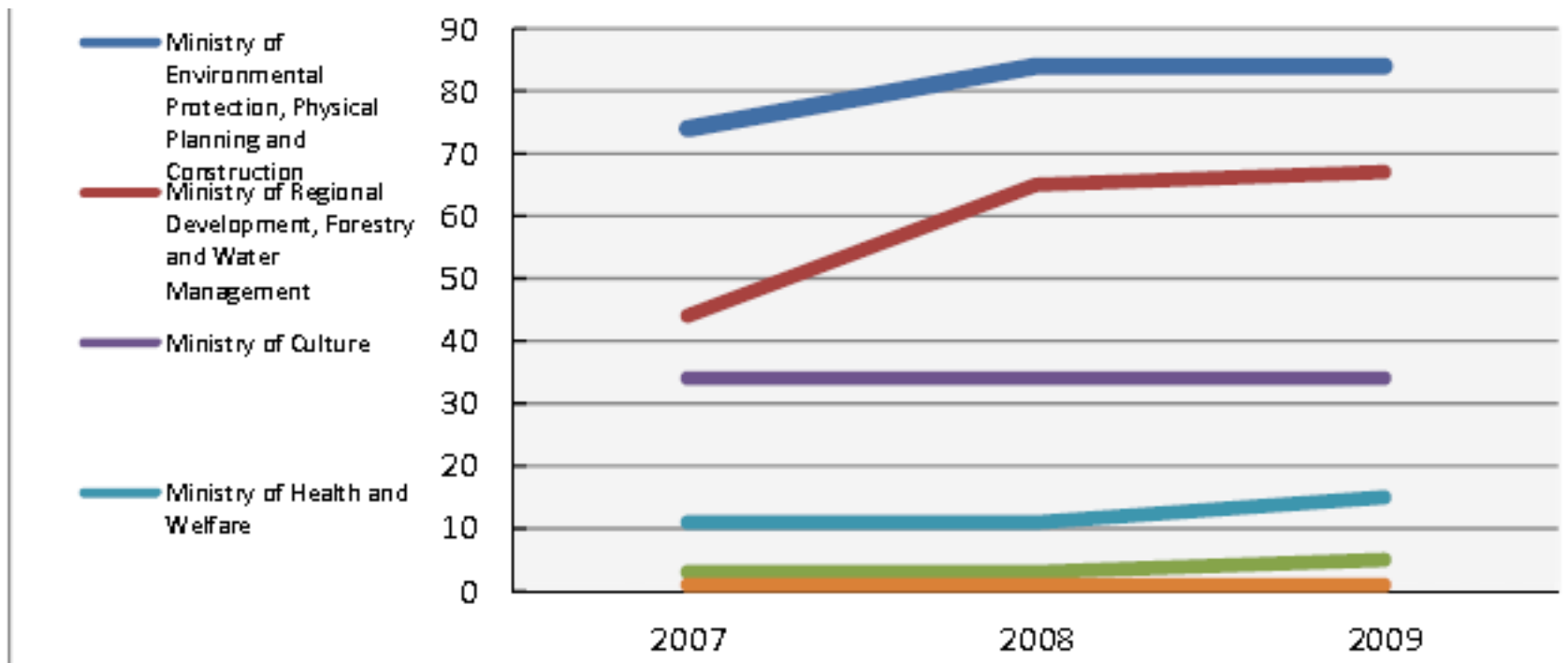


Table 4: Increase of the administrative capacities within other public institutions involved in the Environment Sector

IZVOR: EU Accession Guidelines, Sharing Croatia's Experience - Chapter 27, [www.populari.org](http://www.populari.org)



# Preporuke za OCD u oblasti zivotne sredine

- OCD-i trebaju raditi na jačanju saradnje putem sektorskog umrežavanja i formiranja koalicija u cilju boljeg predstavljanja i zagovaranja zajedničkih interesa
- naročito raditi na formiranju mreža koje neće biti opšteg karaktera i usmerene na opšte jačanje civilnog društva, već mreža koje će biti akciono orijentisane na rešavanje specifičnih pitanja



- Hvala na paznji!
- Natasa Djereg, CEKOR, Korzo 15/13, 24000 Subotica
- [www.cekor.org](http://www.cekor.org)
- [djnatasa@yahoo.com](mailto:djnatasa@yahoo.com)

